

تحلیل نیت کار آفرینانه دانشجویان کشاورزی دانشگاه رازی بر مبنای سرمایه روانشناختی و سازگاری پذیری مسیر شغلی

ژیان ویسی نژاد^۱، زهرا اطهری^{۲*}

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد ترویج و آموزش کشاورزی پایدار، دانشگاه رازی، کرمانشاه

۲- استادیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه رازی، کرمانشاه

چکیده

افزایش پیوسته بیکاری دانش آموختگان نظام آموزش عالی به یکی از چالش‌های بزرگ اجتماعی-اقتصادی کشور تبدیل شده است. در این راستا از جمله راهبردهای مهم، آماده کردن دانشجویان برای داشتن روحیه کارآفرینی و کارآفرین شدن آنان است که در پی آن قابلیت‌ها و مهارت‌های کارآفرینی کسب شده در دانشگاه‌ها، می‌تواند در این زمینه بسیار مؤثر باشد. بر همین پایه، در این پژوهش که با دیدمان کمی و روش علی-ارتباطی انجام شد، به تحلیل نیت کارآفرینانه دانشجویان بر مبنای سرمایه روانشناختی و سازگاری‌پذیری مسیر شغلی پرداخته شد. جامعه‌ی آماری پژوهش دانشجویان سال سوم و آخر کارشناسی پرديس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه رازی کرمانشاه در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ بودند (N=۴۷۰) که ۲۰۷ نفر از آنان با استفاده از فرمول نمونه‌گیری کوکران و روش نمونه‌گیری طبقه‌ای با انتساب متناسب انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه سرمایه روانشناختی لوتانز و همکاران (۲۰۰۷)، پرسشنامه سازگاری‌پذیری شغلی ساویکاس و پورفلی (۲۰۱۲) و پرسشنامه نیت کارآفرینانه لینان و همکاران (۲۰۱۱) بهره گرفته شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزارهای SPSS₂₆ و AMOS₂₄ استفاده شد. نتایج مدل‌یابی معادله‌های ساختاری نشان داد که سرمایه روانشناختی و سازگاری‌پذیری مسیر شغلی تأثیر مثبت و معناداری بر نیت کارآفرینانه دانشجویان کشاورزی دارند و در کل ۳۱ درصد از تغییرهای واریانس آن را تبیین می‌کنند. بنابراین، می‌توان نتیجه گرفت که سرمایه روانشناختی و سازگاری‌پذیری مسیر شغلی از متغیرهای مهم و آسانگر در توسعه کارآفرینی دانشجویان هستند. لذا نتایج این پژوهش می‌تواند دستاوردهای مناسبی برای استادان و برنامه‌ریزان آموزشی داشته باشد و از آن برای درک چگونگی عامل‌های بستر ساز و تأثیر گذار بر نیت و توسعه رفتارهای کارآفرینانه دانشجویان استفاده کنند.

نماینده واژگان: کارآفرینی، خودکارآمدی، امیدواری، دانشجویان کشاورزی.

نویسنده مسئول: زهرا اطهری

رایانامه: z.athari@gmail.com

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۳/۳۱

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۲/۰۳

مقدمه

امروزه چالش‌های اشتغال یا بحران بیکاری در بسیاری از کشورهای جهان حتی در کشورهای پیشرفته صنعتی نیز به عنوان یک مشکل اصلی تلقی می‌شود. این مسئله در کشور ما با شرایط حادث‌تری روبه‌رو است، به طوری که یکی از چالش‌های اصلی توسعه اقتصادی - اجتماعی کشور در برنامه‌های توسعه کشور وجود ۱۰ میلیون نفر بیکار در جامعه خواهد بود. دردناک‌تر اینکه نرخ بیکاری در بین دانش‌آموختگان دانشگاهی کشاورزی دو برابر نرخ بیکاری در بین دیگر توده‌های بیکار کشور و همچنین بالاترین نرخ بیکاری در بین کل دانش‌آموختگان دانشگاهی است (عبدی و همکاران، ۱۳۹۸). هم‌اکنون بنابر گزارش رسمی مرکز آمار ایران آخرین آمار نرخ بیکاری در کشور به ۹ درصد رسیده است، به طوری که در زمستان ۱۴۰۱ به نسبت همانند به میزان ۰/۳ درصد افزایش یافته است و در مجموع گویای میزان بالای بیکاری در کشور می‌باشد. شایان توجه اینکه سهم بیکاران دارای تحصیلات دانشگاهی از مجموع جمعیت بیکار کشور، ۴۰/۳ درصد است؛ پدیده‌ای که به باور کارشناسان دلیل بسیاری از آسیب‌های اجتماعی در هر جامعه‌ای است (دفتر جمعیت، نیروی کار و سرشماری، ۱۴۰۱).

گسترش آموزش عالی از طریق ایجاد دانشگاه‌ها و مرکزهای آموزش عالی در همه استان‌های کشور سبب افزایش قابل ملاحظه عرضه دانش‌آموختگان دانشگاهی شده است؛ اما نبود زمینه‌های هماهنگی بین فرصت‌های شغلی موجود در بخش‌های مختلف اقتصاد و کمبود تقاضای شغلی، بروز پدیده بیکاری دانش‌آموختگان دانشگاهی را فراهم ساخته است. در این زمینه، نگاهی به تجربه‌های کشورهای توسعه یافته نشان‌دهنده آن است که بهترین روش برای آماده‌سازی دانش‌آموختگان دانشگاهی برای ورود به بازار کار، ایجاد

بستر مناسب جهت آموزش خوداشتغالی و کارآفرینی است (شیخ‌الاسلامی و همکاران، ۱۳۹۸)، زیرا دانشگاه‌ها دارای نقش مهمی در القای دانش و مهارت کارآفرینی در بین دانشجویان می‌باشند (رضایی، ۱۳۹۸). در واقع، عامل انسانی مهم‌ترین جنبه کارآفرینی بوده و آموزش عامل انسانی در روند پیشرفت کارآفرینی تأثیر بسزایی داشته و خواهد داشت. به طور کلی آموزش کارآفرینی، در رابطه با افراد تنها دو گزینه در پیش رو دارد یا اینکه آموزش کارآفرینی اقدام به «ایجاد» روحیه‌ها، ویژگی‌ها و مهارت‌های کارآفرینی در فراگیران کند یا اینکه در جهت «پرورش» ویژگی‌ها و مهارت‌های کارآفرینی در فراگیران سمت و سو یابد تا فرد به کمک آن‌ها بتواند به راه اندازی یک کسب و کارآفرینی اقدام کند (بین روی و داوری، ۲۰۱۷). در حالی که نکته مهمی در این زمینه نادیده گرفته شده، و این است که در مجموع، چنین دوره‌هایی موجب می‌شود که درصد بالایی از کسب و کارهای جدید، در آغاز کار توسط افراد، موفق شوند در حالی که هنوز بسیاری از افراد نسبت به کارآفرین بودن تصمیمی نگرفته‌اند. زیرا راه اندازی یک کسب و کار کارآفرینانه در وهله اول یک تصمیم فردی و شخصی است. بیشتر تحقیقات کارآفرینی نیز توجه خود را معطوف «فرایند راه اندازی» کسب و کار (مرحله پس از تصمیم‌گیری) کرده و مرحله تصمیم‌گیری را مورد غفلت قرار داده‌اند. در آموزش‌های کارآفرینی نیز این امر نادیده گرفته می‌شود. این در حالی است که به طور آشکار، پیش از مرحله راه اندازی، مرحله تصمیم‌گیری قرار دارد. در مرحله تصمیم‌گیری به این نکته توجه می‌شود که چه عوامل و عناصری باعث می‌شود تا یک فرد تصمیم بگیرد که از میان گزینه‌های شغلی مختلف، راه اندازی یک کسب و کار را انتخاب کند (بارباسانز و ساهوکویلو، ۲۰۱۸). در این زمینه نیت کارآفرینانه به عنوان پیش درآمد و عامل مؤثر بر رفتار کارآفرینانه و یا تصمیم

برای کارآفرین بودن و خلق یک کار جدید، عامل مهمی قلمداد می‌شود (همان). بر این مبنای، باید آموزش‌های کارآفرینی را فراتر از آشنایی و ایجاد مهارت‌های راه اندازی یک کسب و کار کارآفرینانه در افراد گسترش داد و بیشتر به دنبال این موضوع رفت که چگونه در افراد نیت کارآفرینانه شکل می‌گیرد، چگونه می‌توان افراد را برای کارآفرین شدن تشویق کرد و در این مسیر، پرورش و آماده‌سازی چه عامل‌ها و ویژگی‌های خاصی در ایجاد نیت کارآفرینانه و اقدام به خود اشتغالی تأثیر خواهد داشت. لذا در این پژوهش به این موضوع پرداخته شد که چگونه سرمایه روانشناختی و سازگار پذیری مسیر شغلی به عنوان دو عامل بنیادین، بر نیت کارآفرینانه دانشجویان کشاورزی تأثیر گذارند. در ادامه به مفهوم‌ها و برخی نتایج بررسی‌های مرتبط در این زمینه پرداخته شده است.

آراستی و همکاران (۱۳۹۰) کارآفرینی را فرآیند تلفیق دانش، گرآوری اطلاعات، نوآوری، خلاقیت، کشف، توسعه، حرکت، مزیت، فعالیت، خطرپذیری و به دست آوردن سود تعریف کرده‌اند. یکی از پیش فرض‌های فعالیت‌های کارآفرینانه، نیت کارآفرینانه است. نیت کارآفرینی حالتی از دقت و مراقبتی است که به فرد کمک می‌کند تا توجه و تجربه خود را به سمت رفتارهای کارآفرینانه هدایت کند (بین روی و داوری، ۲۰۱۷). فایول و لینان (۲۰۱۴) نیت کارآفرینی را به عنوان ظرفیت فرد برای خوداشتغالی و راه اندازی کسب و کار تعریف کرده‌اند. نیت کارآفرینی رکن اصلی فرآیند کارآفرینی است که درک شکل‌گیری آن برای درک بهتر رفتار کارآفرینانه دانشجویان بسیار ضروری می‌باشد (رضایی، ۱۳۹۸). در این راستا، آدکیا و ابراهیم (۲۰۱۶) در نتایج پژوهش خود نشان دادند که مهارت‌های کارآفرینی، برداشت از مناسب بودن کار، گرایش و هوشیاری کارآفرینانه بر رفتار کارآفرینی در دانشجویان تأثیرگذار می‌باشند. بهمنی و اصلانی (۱۴۰۰)

در نتایج پژوهش خود به رابطه بین سرمایه روانشناختی و نیت کارآفرینانه اشاره کرده‌اند. سرمایه روانشناختی افراد را قادر می‌سازد تا افزون بر رویارویی بهتر در برابر موقعیت‌های حساسیت‌زا، کمتر دچار تنش شده، در برابر نارسایی‌ها توان بالاتری داشته باشند، به دیدگاه روشنی در مورد خود برسند و کمتر تحت تأثیر رویدادها قرار بگیرند (لای و همکاران، ۲۰۲۰). سرمایه روانشناختی در واقع به مفهوم «چه کسی هستی (خود واقعی)» و چه کسی می‌خواهید بشوید (خودممکن)» بر یک مبنای توسعه ای و رشد یابنده اشاره دارد (لوتانز و همکاران، ۲۰۰۶) که در چهار مؤلفه شامل خودکارآمدی (باور فرد بر توانایی‌هایش برای بسیج منبع‌های انگیزشی و شناختی و راهکارهای مورد نیاز برای اجرای موفقیت آمیز وظایف خاص)، امیدواری (وضعیتی شناختی یا تفکری است که افراد را قادر می‌سازد که هدف‌های واقعی، اما چالش برانگیز و قابل پیش بینی را مدون سازند و آن‌گاه به آن هدف‌ها از طریق اراده معطوف به خود، انرژی و ادراک کنترل درونی شده دست یابند (ملکی، ۱۴۰۱))، خوش بینی (سبک تفسیری که اتفاقات مثبت را به علل دائمی، شخصی و فراگیر و رخداد‌های منفی را به علت‌های خارجی، موقتی و شرایط خاص نسبت می‌دهد (نیکخواه و صالحی، ۱۳۹۸)) و تاب‌آوری (ظرفیت روانشناختی که به وسیله آن افراد می‌توانند به طور موفقیت آمیزی برای رویارویی با تغییر و دگرگونی‌های، بحران و خطرپذیری و نارسایی‌ها از آن استفاده کنند) مفهوم سازی شده است (لوتانز و همکاران، ۲۰۰۷).

سرمایه روانشناختی افراد پیش‌بینی کننده موفقیت اقتصادی افراد است و می‌تواند ریسک کارآفرینانه و موفقیت در کسب و کار را افزایش دهد. در واقع سرمایه روانشناختی قابلیت موفقیت کارآفرینانه را در رویارویی با دوران رکود افزایش و قابلیت بیشتری در جهت سازگاری و چیرگی با شرایط جدید به افراد می‌دهد (سیلوا،

دارای نقش مهمی در سازگاری با شرایط متغیر، مبهم و پیش‌بینی نشدنی است (عبدالحمیدی و همکاران، ۱۴۰۱). اصطلاح سازگاری پذیرش مسیر شغلی از نظریه‌ی رشد مسیر شغلی ساویکاس (۲۰۰۵) استخراج شده است که در پاسخ به نیازهای جدید جامعه مطرح شده است (پاتون و مک ماهون، ۲۰۰۶). سازگاری پذیرش مسیر شغلی یک سازه‌ی روانی-اجتماعی است که نشان‌دهنده‌ی آمادگی منبع‌های فرد برای رویارویی با وظایف، تغییرپذیری‌ها و تکانه‌های پیش‌بینی‌شده در نقش‌های مختلف در نقش‌های شغلی است. بر مبنای نظریه‌ی ساویکاس (۲۰۰۵)، سازگاری پذیرش مسیر شغلی به عنوان کسب نگرش‌ها، صلاحیت‌ها، و رفتارهایی که افراد برای هماهنگ‌سازی خود با شغل متناسب با خود تعریف شده است. بنابراین می‌توان گفت که سازگاری پذیرش مسیر شغلی به معنی سازگاری با چالش‌هایی است که فرد در موقعیت‌های پیچیده و ناآشنا تجربه می‌کند (شیخ‌الاسلامی و همکاران، ۱۳۹۸) و در چهار بعد دغدغه^۱ درباره آینده (نگرانی شغلی به مسائل مربوط به جهت‌گیری نسبت به آینده و احساس خوش‌بینانه در مورد آن) (ساویکاس، ۲۰۰۵)، کنترل^۲ (کنترل شغلی، افزایش خودتنظیمی از طریق تصمیم‌گیری شغلی و مسئولیت‌پذیری برای آینده را) (هیرشی، ۲۰۰۹)، کنجکاوی^۳ (کنجکاوی شغلی یک نگرش کنجکاو را منعکس می‌کند که به کاوش شغلی بارور منجر می‌شود و به فرد اجازه می‌دهد تا به‌طور واقع‌گرایانه فرایندهای حرفه‌ای و تحصیلی را کاوش کرده و به آینده‌ی واقع‌گرا نزدیک شود) (پاتن و پرفلی، ۲۰۰۷) و اعتماد^۴ (گرایش به احساس کارآمدی در توانایی برای حل مسئله‌های شغلی عینی است اطمینان شغلی با کسب توانایی حل مسئله و باورهای خودکارآمدی) مفهوم سازی شده است.

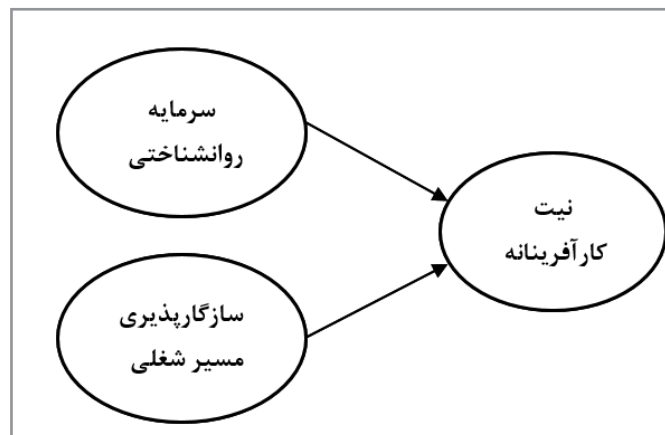
سازگاری پذیرش شغلی را می‌توان نوعی خودتنظیمی سطح بالا دانست که به افراد کمک می‌کند تا وظایف شغلی خود را به نحو بهتری انجام دهند (ساویکاس و

۲۰۱۰). همیلسکی (۲۰۰۷) در پژوهشی با عنوان بررسی سرمایه‌ی روانشناختی کارآفرینان به این نتیجه رسید سرمایه‌ی روانشناختی به آنان کمک می‌کند که همواره در برابر دامنه گسترده‌ای از محرک‌های تنش‌زا و خطر آفرین مقاومت کنند. همچنین والی و همکاران (۲۰۰۹) در پژوهشی بر روی کارآفرینان به این نتیجه رسیدند که سرمایه‌ی روانشناختی بر توسعه روحیه کارآفرینی تاثیر دارد و مولفه‌های امیدواری و خودکارآمدی از قابلیت پیش‌گویی بالایی برای پیش‌بینی روحیه کارآفرینی برخوردارند. نتایج پژوهش سبورا (۲۰۱۱) با عنوان "سرمایه‌ی روانشناختی و قصد کارآفرینی" دانشجویان نشان داد که بین سرمایه‌ی روانشناختی و قصد کارآفرینی دانشجویان رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. کلاین و همکاران (۲۰۱۹) در نتایج تحقیق خود بیان داشتند، افرادی که از سطح بالای سرمایه روانشناختی برخوردارند، دارای روحیه کارآفرینی بالاتری بوده و شغل را به عنوان منبعی برای دستیابی به خلاقیت، نوآوری، نشاط و سرزندگی تجربه می‌کنند. فروهر و همکاران (۱۳۹۰) نیز در پژوهش خود با عنوان تبیین رابطه بین سرمایه‌ی روانشناختی و کارآفرینی سازمانی به این نتیجه رسیدند که بین سرمایه روان‌شناختی و کارآفرینی رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد. نتایج پژوهش حیدری ساربان و مجنون‌ی توتاخانه (۱۳۹۶) نشان داد که سرمایه روانشناختی نقشی مهمی در ارتقای کارآفرینی روستایی دارد. هوش نژاد و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهش خود به رابطه بین سرمایه روانشناختی با قصد کارآفرینی و ایجاد کسب و کارهای جدید اشاره کرده‌اند.

یکی دیگر از عامل‌های موثر بر نیت کارآفرینانه، سازگاری پذیرش مسیر شغلی است (کریمی، ۱۳۹۸). در عصری که مشخصه بارز آن تغییرپذیری‌های اقتصادی، اجتماعی، فناوری و همچنین پیچیدگی و تنوع روز افزون است، این عامل دارای اهمیت بسیاری است، چراکه

پروفلی، ۲۰۱۲) و این توانایی خود تنظیمی در طول موقعیت‌های شغلی برای هر فردی لازم و ضروری است (پاتل، تاتچر، ۲۰۱۲). چرا که سازگارپذیری مسیر شغلی به عنوان یک منبع مهم و موثر، خودتنظیمی در هدف‌ها و رفتارها را برای افراد آسانگری می‌کند (سایکاس، ۲۰۱۳). در واقع، سازگارپذیری شغلی یک مهارت مقابله‌ای است که از طریق تجربه به دست می‌آید. انتظار می‌رود افراد با مهارت‌های سازگارپذیری بالا تصمیمات برنامه‌ریزی شده و واقعی‌تری نسبت به سایر افراد بگیرند (زیبراج و همکاران، ۲۰۲۲). در این راستا، نتایج پژوهش شیخ‌الاسلامی و همکاران (۱۳۹۸) نشان داد که بین سازگارپذیری مسیر شغلی و قصد کارفرینی رابطه معناداری وجود دارد. لی و جانگ (۲۰۲۱) نیز در نتایج پژوهش خود نشان دادند که بین سازگارپذیری مسیر شغلی با نیت کارآفرینی رابطه معناداری وجود دارد. کیانو و هوا (۲۰۱۹) در نتایج پژوهش خود به رابطه بین سازگارپذیری مسیر شغلی با نیت کارآفرینی اشاره کرده‌اند. آیت‌سویگبه و همکاران (۲۰۱۹) در نتایج بررسی و ارزیابی تجربی خود بیان نمودند که سازگارپذیری مسیر شغلی و مفاهیم مرتبط با آن (دغدغه، کنترل، کنجکاوی و اعتماد) منابع مهمی در زمینه مسیر شغلی کارآفرینانه هستند و به طور مثبت قصد کارآفرینانه را پیش بینی می‌کنند. همچنین تولنتینو و همکاران (۲۰۱۴) در پژوهش خود به

این نتیجه رسیدند که بین سازگارپذیری مسیر شغلی و قصد کارآفرینی رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد. در نتیجه می‌توان گفت، با توجه به اینکه بیکاری در بین دانش‌آموختگان آمار بالایی دارد و به ویژه اینکه این آمار در بین رشته‌های کشاورزی بین ۲۵ تا ۵۲ درصد می‌باشد و امکان جذب همه دانش‌آموختگان رشته‌های کشاورزی از سوی بخش دولتی وجود ندارد (وطن‌خواه، رضایی مقدم، ۱۳۹۴)، لذا در دو دهه گذشته ضرورت توسعه کارآفرینی به ویژه آموزش و تقویت نیت کارآفرینانه بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته و از سوی دیگر، نتایج پژوهش‌های مختلف نیز گویای آن است که نیت کارآفرینانه یکی از زیربناهای اصلی رفتار کارآفرینانه می‌باشد (بارباسانژ و ساهوکویلو، ۲۰۱۸). در واقع از جمله مهم‌ترین پیش‌فرض‌ها برای توسعه رفتارهای کارآفرینانه، نیت کارآفرینانه است که می‌تواند بر کاهش میزان بیکاری در دانش‌آموختگان رشته‌های کشاورزی تأثیر مثبتی داشته باشد. از این رو، با توجه به پیامدهای مثبت نیت کارآفرینانه در جهت رفع چالش بیکاری دانش‌آموختگان و همچنین خلأ پژوهشی موجود در این حوزه، این پژوهش با هدف تحلیل نیت کارآفرینانه بر مبنای سرمایه روانشناختی و سازگارپذیری مسیر شغلی در بین دانشجویان کشاورزی دانشگاه رازی کرمانشاه انجام شد. در ادامه، چارچوب مفهومی پژوهش ارائه شده است (نگاره ۱).

نگاره ۱- چارچوب مفهومی پژوهش

روش شناسی تحقیق

این تحقیق، از نظر دیدمان جزو پژوهش‌های کمی به شمار می‌آید و از نظر هدف از نوع کاربردی است؛ زیرا هدف تحقیق دستیابی به نتایجی است که در موقعیت‌های واقعی و عملی به کار بسته می‌شوند. روش این تحقیق به لحاظ دستیابی به واقعیت‌ها و داده‌پردازی، از نوع پژوهش‌های علی - ارتباطی است. با توجه به محدوده‌های تحقیق، طرح مورد استفاده مقطعی است. جامعه‌ی آماری پژوهش دانشجویان سال سوم و آخر کارشناسی (سال ورود به دانشگاه: ۱۳۹۹ و ۱۳۹۸) پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه رازی کرمانشاه در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ بودند (N=۴۷۰) که ۲۰۷ نفر از آنان با استفاده از فرمول نمونه‌گیری کوکران و روش نمونه‌گیری طبقه‌ای با انتساب متناسب انتخاب شدند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها در بخش آمار توصیفی از فراوانی، میانگین، و انحراف معیار و در بخش آمار استنباطی از مدل‌سازی معادله‌های ساختاری تحت نرم‌افزارهای SPSS^{۲۶} و AMOS^{۲۴} استفاده شد. برای جمع‌آوری داده‌ها از ابزار زیر استفاده شد:

پرسشنامه سرمایه روانشناختی: این پرسشنامه توسط لوتانز و همکاران (۲۰۰۷) برای سنجش سرمایه‌ی روانشناختی طراحی شده است. این پرسشنامه دارای ۲۴ پرسش در چهار زیر مقیاس خود کارآمدی (۱-۶)، امیدواری (۷-۱۲)، خوش بینی (۱۳-۱۸) و انعطاف پذیری/تاب آوری (۱۹-۲۴) است. پاسخ‌دهی به پرسشنامه بر مبنای طیف لیکرت از به کلی مخالفم (۱-)، نظری ندارم (۰)، موافقم (۱+) تا به کلی موافقم (۲+) می‌باشد. روایی محتوایی این پرسشنامه مورد تایید استادان صاحب‌نظر قرار گرفته و پایایی آن را بهادری خسروشاهی و همکاران (۱۳۹۱) ۰/۸۵ گزارش کرده‌اند. پایایی این پرسشنامه در این تحقیق با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۲ به دست آمده است.

پرسشنامه سازگاری‌پذیری مسیر شغلی: این

پرسشنامه توسط ساویکاس و پورفلی (۲۰۱۲) برای سنجش سازگار پذیری مسیر شغلی طراحی شد. پرسشنامه دارای ۲۴ پرسش و ۴ بعد دغدغه (۱-۶)، کنترل (۷-۱۲)، کنجکاوی (۱۳-۱۸) و اعتماد (۱۹-۲۴) است. پاسخ دهی به پرسشنامه بر مبنای طیف لیکرت از به کلی مخالفم (۲-)، مخالفم (۱-)، نظری ندارم (۰)، موافقم (۱+) تا به کلی موافقم (۲+) می‌باشد. روایی محتوایی پرسشنامه مورد تایید قرار گرفته و پایایی آن توسط صالحی و همکاران (۱۳۹۳) ۰/۹۱ گزارش شده است. پایایی این پرسشنامه در این تحقیق با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۹ به دست آمده است.

پرسشنامه نیت کارآفرینی: این پرسشنامه توسط

لینان و همکاران (۲۰۱۱) برای سنجش نیت کارآفرینی طراحی شد. این پرسشنامه دارای ۷ پرسش می‌باشد و پاسخ دهی به آن بر اساس طیف لیکرت از به کلی مخالفم (۲-)، مخالفم (۱-)، نظری ندارم (۰)، موافقم (۱+) تا به کلی موافقم (۲+) می‌باشد. روایی محتوایی پرسشنامه مورد تایید قرار گرفته و پایایی آن توسط رضائی (۱۳۹۸) ۰/۹۰ گزارش شده است. پایایی این پرسشنامه در این تحقیق با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۴ به دست آمده است. البته به منظور بررسی پایایی ابزار تحقیق علاوه بر ضریب آلفای کرونباخ، از پایایی مرکب^۵ (CR) و برای تعیین روایی و اعتبار سازه‌ی پرسشنامه از شاخص میانگین واریانس استخراج شده^۶ (AVE) در قالب تحلیل عاملی تأییدی استفاده شده است (جدول ۲). چنانچه مقدار t در سطح یک یا پنج درصد معنادار باشد، مقدار AVE بالاتر از ۰/۷، مقدار CR بالاتر از ۰/۶ و ضریب آلفای کرونباخ بالاتر از ۰/۷ باشد، روایی و پایایی ابزار تحقیق مناسب و قابل قبول می‌باشد. شایان یادآوری است که برای ارزیابی برآزش مدل اندازه‌گیری و ساختاری چندین شاخص برازندگی وجود دارد. به طور کلی در

این پژوهش، از شاخص‌های کای اسکوئر (χ²)، میانگین مجذور پس‌ماندها (RMR)، شاخص نرم (هنجار) برازندگی^۷ (NFI)، شاخص برازندگی فزاینده^۸ (IFI)، شاخص تطبیقی^۹ (CFI)، شاخص میزان سازگار^{۱۰} (GFI) و شاخص بسیار مهم ریشه دوم برآورد واریانس خطای تقریب^{۱۱} (RMSEA) استفاده شده است. در صورتی برازش مدل مورد بررسی قابل قبول است که مقدار کای اسکوئر بر درجه آزادی کوچکتر مساوی ۳ باشد. مقادیر شاخص‌های CFI، IFI، NFI و GFI بیشتر از ۰/۹، RMSEA و RMR به ترتیب کمتر از ۰/۰۸ و ۰/۰۵ باشند (هومن، ۱۳۸۴).

یافته‌ها

در این پژوهش شمار ۲۰۷ نفر از دانشجویان پردیس کشاورزی دانشگاه رازی شامل ۱۲۴ نفر دانشجوی دختر و ۸۳ نفر دانشجوی پسر شرکت داشتند. شمار ۲۰ نفر در رشته آموزش و ترویج کشاورزی، ۲۲ نفر در رشته گیاه پزشکی، ۲۶ نفر در رشته مکانیک بیوسیستم، ۲۷ نفر در رشته علوم دامی، ۲۰ نفر در رشته زراعت، ۱۷ نفر در رشته باغبانی، ۲۱ نفر در رشته مهندسی خاک، ۱۸ نفر در رشته مهندسی طبیعت، ۱۶ نفر در رشته مهندسی آب و ۲۰ نفر در رشته مهندسی جنگل مشغول به تحصیل بودند. ۶۰ نفر از دانشجویان مورد بررسی دارای تجربه فعالیت کشاورزی بودند. ۱۵۱ نفر ساکن شهر و ۵۶ نفر ساکن

روستا بودند، میانگین سن دانشجویان برابر با ۲۳/۵۸ (انحراف معیار: ۳/۶) و معدل آنان به طور میانگین برابر با ۱۶/۷۵ (انحراف معیار: ۱/۰۵) بود. شایان یادآوری است که میانگین تجربه کشاورزی دانشجویان ۳ سال بود. ۴۳ نفر از دانشجویان مورد مطالعه عضو تعاونی دانشجویی، ۲۶ نفر عضو انجمن علمی و ۱۶ نفر از آنان کسب و کار کارآفرینانه را دنبال کرده بودند.

براساس یافته‌ها، میانگین متغیرهای سرمایه روانشناختی و سازگارپذیری مسیر شغلی به ترتیب برابر با ۰/۱۳ و ۰/۲۸ و میانگین نیت کارآفرینانه دانشجویان مورد مطالعه برابر با ۰/۰۳ بوده است (جدول ۱). به منظور بررسی همبستگی بین متغیرهای پژوهش (سرمایه روانشناختی، سازگارپذیری مسیر شغلی و نیت کارآفرینانه) از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج ارائه شده در جدول ۱، نشان دهنده آن است که رابطه مثبت و معناداری بین متغیرهای مختلف پژوهش وجود دارد. در واقع، بین هریک از متغیرهای مستقل (سرمایه روانشناختی و سازگارپذیری مسیر شغلی) با یگدیگر و از سوی دیگر با متغیر وابسته (نیت کارآفرینانه) رابطه مثبت و معناداری حاکم است. قابل ذکر است که میزان همبستگی بین متغیرهای سرمایه روانشناختی و سازگارپذیری مسیر شغلی با نیت کارآفرینانه به ترتیب ۰/۲۵۱ و ۰/۲۷۸ گزارش شده است.

جدول ۱- ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین*	انحراف معیار	۱	۲	۳
سرمایه روانشناختی	۰/۱۳	۰/۷۹	۱	-	-
سازگارپذیری مسیر شغلی	۰/۲۸	۰/۸۳	۰/۴۰۲**	۱	-
نیت کارآفرینانه	۰/۰۳	۰/۷۲	۰/۲۵۱**	۰/۲۷۸**	۱

* دامنه میانگین بین ۲+ تا ۲- بوده است.

** معنی داری در سطح ۱ درصد

مدل اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش با نمایش بارهای عاملی استاندارد شده (پس از اعمال اصلاحات) و مقدار C.R. و شاخص‌های روایی و پایایی در جدول ۲، ارایه شده است. با توجه به نتایج مشخص می‌شود که تمامی نشانگرهای سازه سرمایه روانشناختی (خودکارآمدی se، امیدواری ho، خوش بینی op و تاب‌آوری re)، نشانگرهای سازه سازگاری‌پذیری مسیر شغلی (دغدغه cc، کنترل ct، کنجکاوی cu و اعتماد cf) و نشانگرهای نیت کارآفرینانه دارای مقدار C.R. بالاتر از ۱/۹۶ هستند. همچنین نتایج جدول مزبور نشان می‌دهد که برای همه سازه‌ها مقدار شاخص‌های α ، AVE و CR از مقدار مناسبی برخوردار است. بنابراین، می‌توان گفت که همه نشانگرهای مورد استفاده برای سنجش متغیرهای پنهان (سازه‌ها) پژوهش، یعنی سرمایه روانشناختی، سازگاری‌پذیری مسیر شغلی و نیت کارآفرینانه به درستی گزینش شده‌اند و روایی و پایایی آن‌ها نیز مورد تأیید است.

جدول ۲- خلاصه اطلاعات مدل اندازه‌گیری پژوهش

سازه	نشانگر	ضریب استاندارد شده	خطای استاندارد	C.R.	α	CR	AVE
سرمایه روانشناختی	re	۰/۸۱۳	-	-	۰/۷۲	۰/۸۵	۰/۸۱
	op	۰/۶۴۵	۰/۰۷۶	۱۰/۱۴۷**			
	ho	۰/۸۲۸	۰/۰۶۹	۱۴/۲۸۲**			
	se	۰/۷۰۱	۰/۰۶۹	۱۳/۳۵۷**			
سازگار پذیری مسیر شغلی	cf	۰/۸۲۰	-	-	۰/۸۹	۰/۹۲	۰/۹۰
	cu	۰/۹۰۴	۰/۰۷۵	۱۳/۵۳۲**			
	cc	۰/۷۲۱	۰/۰۷۹	۱۱/۱۱۵**			
	cc	۰/۶۰۶	۰/۰۸۴	۸/۹۵۲**			
نیت کارآفرینانه	EI1	۰/۶۴۴	-	-	۰/۸۴	۰/۹۰	۰/۸۹
	EI2	۰/۶۳۵	۰/۲۴۲	۵/۴۹۵**			
	EI3	۰/۶۹۳	۰/۲۴۰	۵/۶۵۱**			
	EI4	۰/۶۵۵	۰/۲۴۵	۵/۵۳۱**			
	EI5	۰/۵۱۲	۰/۲۰۵	۴/۹۲۳**			
	EI6	۰/۵۸۵	۰/۱۹۸	۶/۹۵۵**			
	EI7	۰/۵۶۸	۰/۲۳۴	۵/۱۸۱**			

** معنی داری در سطح ۱ درصد

پس از برآورد مدل اندازه‌گیری متغیرهای پنهان توسط تحلیل عاملی تأییدی (CFA)، به منظور بررسی تأثیر متغیرهای سرمایه روانشناختی و سازگار پذیری مسیر شغلی بر متغیر نیت کارآفرینانه دانشجویان از روش مدل‌سازی معادله‌های ساختاری به روش تحلیل مسیر استفاده شد. خلاصه اطلاعات تحلیل مسیر تأثیر متغیرهای سرمایه

روانشناختی و سازگاری‌پذیری مسیر شغلی بر متغیر نیت کارآفرینانه (جدول ۳)، شاخص‌های برازندگی (جدول ۴) و مدل ساختاری رابطه‌های بین متغیرهای پژوهش با نمایش بارهای عاملی استاندارد شده پس از اعمال اصلاح‌های پیشنهادی و لازم‌نگاره (۲) در ادامه نمایش داده شده است.

همان‌گونه که در جدول ۳ مشاهده می‌شود، متغیر سرمایه روانشناختی بر نیت کارآفرینانه دانشجویان دارای تأثیر مثبت و معناداری است (مقادیر ضریب مسیر: ۰/۲۲۱ و C.R: بزرگتر از ۱/۹۶). بر مبنای مقدار ضریب مسیر استاندارد شده (۰/۲۳۹) و C.R (بزرگتر از ۱/۹۶) بین متغیرهای سازگارپذیری مسیر شغلی و نیت کارآفرینانه، می‌توان گفت که تأثیر سازگارپذیری مسیر شغلی بر نیت

کارآفرینانه دانشجویان نیز مثبت و معنادار است. افزون بر این، نتایج ارائه شده در جدول ۳، نشان می‌دهد که مقدار ضریب تبیین نیت کارآفرینانه (R2) برابر با ۰/۳۱ می‌باشد. در واقع، متغیرهای سرمایه‌های روانشناختی و سازگارپذیری مسیر شغلی در کل ۳۱ درصد از تغییرات واریانس متغیر نیت کارآفرینانه را تبیین می‌کنند.

جدول ۳- خلاصه اطلاعات مدل ساختاری

متغیر وابسته	متغیر مستقل	ضریب استاندارد شده	خطای استاندارد	C.R	R2
نیت کارآفرینانه	سرمایه روانشناختی	۰/۲۲۱	۰/۱۰۶	۲/۸۴۴**	۰/۳۱۱
	سازگارپذیری مسیر شغلی	۰/۲۳۹	۰/۰۹۱	۲/۹۳۲**	

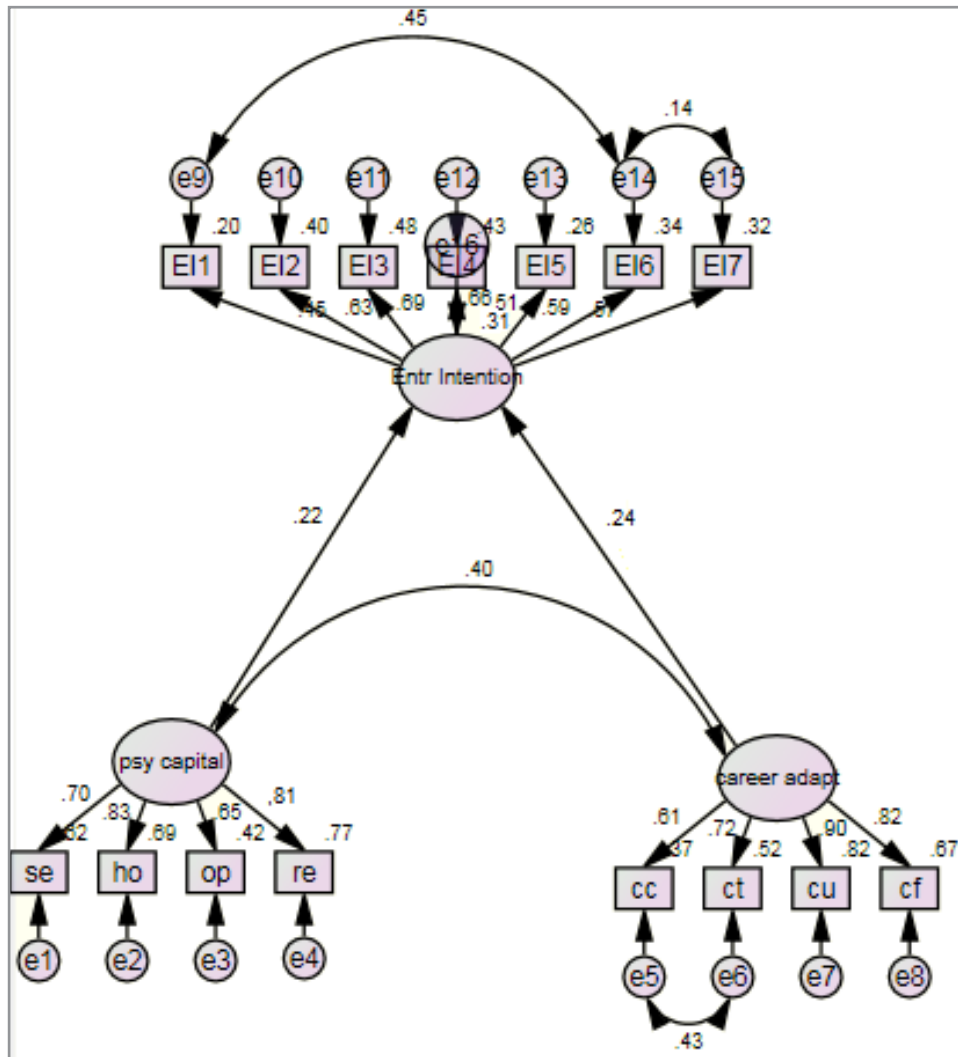
** معنی داری در سطح ۱ درصد

با توجه به شاخص‌های برازندگی که در جدول ۴ ملاحظه می‌شود، می‌توان گفت که مدل ساختاری پژوهش که در ادامه آمده است، برای برازش و بررسی رابطه‌های بین سازه‌ها تطابق قابل قبولی را نشان

می‌دهد. پس می‌توان بر مبنای مدل برازش یافته تحقیق گفت که سازه‌های مورد استفاده برای سنجش مدل ساختاری مورد تأیید است.

جدول ۴- شاخص‌های برازندگی مدل ساختاری پژوهش

شاخص برازش	معیار قابل قبول	مقدار گزارش شده
مجذور کای به درجه آزادی	≤ 3	۲/۶۹
NFI شاخص نرم‌شده برازندگی	$0.90 \leq$	۰/۹۶
CFI شاخص برازندگی تطبیقی	$0.90 \leq$	۰/۹۷
GFI شاخص میزان سازگار	$0.90 \leq$	۰/۹۴
IFI شاخص برازندگی فزاینده	$0.90 \leq$	۰/۹۳
RMR میانگین مجذور پس‌ماندها	≤ 0.05	۰/۰۴۲
RMSEA ریشه دوم برآورد واریانس خطای تقریب	≤ 0.08	۰/۰۷۱

Chi-square = 148/226 Degrees of freedom =84 Probability level = 068/0

نگاره ۲- مدل ساختاری پژوهش

بحث و نتیجه گیری

روانشناختی دانشجویان کشاورزی مورد نظر تأثیر مثبت و معناداری بر نیت کارآفرینانه آنان دارد. این یافته با نتایج پژوهش‌های بهمنی و اصلانی (۱۴۰۰)، هوش نژاد و همکاران (۱۳۹۸)، حیدری ساریان و مجنونی توتاخانه (۱۳۹۶)، فروهر و همکاران (۱۳۹۰)، سبورا (۲۰۱۱)، آدکيا و ابراهیم (۲۰۱۶) و کلاین و همکاران (۲۰۱۹) مبنی بر رابطه مثبت بین سرمایه روانشناختی و نیت کارآفرینی همسو می‌باشد. در تبیین این یافته می‌توان گفت که نیت کارآفرینانه نقش مهمی در تصمیم‌گیری افراد برای

این پژوهش که با هدف تحلیل نیت کارآفرینانه بر مبنای سرمایه روانشناختی و سازگاری‌پذیری مسیر شغلی در بین دانشجویان کارشناسی سال سوم و چهارم رشته‌های کشاورزی در دانشگاه رازی انجام شد، نشان داد که سرمایه روانشناختی و سازگاری‌پذیری مسیر شغلی تأثیر معناداری بر نیت کارآفرینانه دانشجویان دارند و در کل ۳۱ درصد از تغییرات واریانس آن را تبیین می‌کنند. همان‌گونه بیان شد بر مبنای یافته‌ها، سرمایه‌ی

آغاز یک کسب و کار ایفا می‌کند و در واقع نخستین مرحله فرآیند کارآفرینی می‌باشد که به عنوان ظرفیت فرد برای خوداشتغالی و راه اندازی کسب و کار، نیازمند پیش فرض‌ها و عامل‌هایی خواهد بود. بر مبنای نتایج این پژوهش سرمایه‌ی روانشناختی می‌تواند به عنوان عاملی کلیدی، انگیزه بخش و محرک فعالیت‌های کارآفرینی عمل کند. شکل‌گیری و توسعه نیت کارآفرینانه نیازمند برخورداری از سطح مناسبی از خودکارآمدی، پشتکار و صبر، امیدواری و ظرفیت و توان رویارویی با شرایط مخاطره آمیز و بحرانی می‌باشد تا افراد بتوانند نظر و دیدگاه‌های خود را عملی سازند. در این راستا، استادان کشاورزی می‌توانند به دانشجویان در بهبود و توسعه خودکارآمدی کارآفرینانه و ارتقای سطح تاب‌آوری آنان کمک کنند و زمینه‌های مناسبی را برای کسب تجارب و فرصت‌های یادگیری واقعی مانند راه اندازی کسب و کارهای واقعی در سطح دانشکده‌های کشاورزی، فراهم کنند. چراکه توسعه سرمایه روانشناختی دانشجویان از قبیل خودکارآمدی بالا، ظرفیت آنان برای گردآوری اطلاعات مرتبط، تصمیم‌گیری و عمل مناسب به ویژه هنگام فشار زیاد را تضمین می‌کند.

در نتیجه می‌توان گفت، دانشجویانی که سرمایه‌ی روانشناختی بالایی دارند نیت کارآفرینی و گرایش بیشتری به کارآفرینی خواهند داشت و بیشتر از دیگر افراد علاقه دارند تا با آغاز یک کسب و کار به سمت خوداشتغالی و کارآفرینی گام بردارند. با توجه به تاثیرات مثبت این متغیر بر قصد و نیت کارآفرینی دانشجویان، پیشنهاد می‌شود آموزش و تقویت سرمایه روانشناختی دانشجویان مورد توجه مدیران دانشگاه قرار بگیرد. چراکه مدیران دانشگاه‌ها با اتخاذ سیاست‌های مناسب می‌توانند در راستای سوق دادن دانشجویان به سمت تفکر کارآفرینی نقشی مهم را ایفا کنند. مدیران به کمک همکاران خود که مدرسان و استادان دانشگاه‌ها می‌باشند، می‌توانند با ارایه تدابیری

مانند آموزش و توسعه دوره‌های مناسب کارآفرینی، آشنا نمودن دانشجویان با برتری‌های کارآفرینی، برگزاری جلسات بحث و تبادل نظر و دعوت از کارآفرینان برتر، زمینه ایجاد امید و انگیزه در دانشجویان را فراهم آورند و با ترغیب و در نظر گرفتن مشوق‌های گوناگون برای افرادی که ایده‌های خلاقانه و ابتکاری دارند، در راستای تقویت قصد و نیت کارآفرینی و در نهایت، تبدیل شدن دانشجویان به افرادی کارآفرین و خلاق گام بردارند. یادآوری این نکته دارای اهمیت است که امیدواری در بین دانشجویان در بردارنده تصور‌ها و توجه آنان به داشتن آینده شغلی است و این تصور که احتمال دارد، نتایج مثبت حاصل شود، باعث تلاش فرد می‌شود. با توجه به این که دانشجویان کشاورزی جزو سرمایه‌های انسانی آموزش دیده هستند، میزان امیدواری و ناامیدی آن‌ها (ناشی از ابهام در آینده شغلی) برای توسعه و پیشرفت جامعه بسیار با اهمیت است. بنابراین هدف‌گذاری در فعالیت‌ها و برنامه‌های آموزشی و درسی و کمک به دانشجویان برای تعیین آنچه از آینده شغلی و تحصیلی خود انتظار دارند، نیز می‌تواند موجب ارتقاء امیدواری در آنان شود. در واقع، امیدواری داشتن انتظار مثبت در رسیدن به اهدافی است که تصور می‌شود برای فرد دست‌یافتنی باشد. لذا سیاست‌گذاری در جهت ارتقای سرمایه روانشناختی می‌تواند در جهت بالا بردن میزان امید به آینده و در پی آن داشتن روحیه و نیت کارآفرینی در بین دانشجویان کشاورزی به عنوان سرمایه‌های آتی و تحصیل کرده جامعه امری بسیار مهم تلقی شود و به همین علت، به تعمق بیشتر از سوی مسئولان نیاز دارد. در این زمینه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌بایست سیاست‌ها و راهبردهایی در جهت توسعه سرمایه روانشناختی دانشجویان تهیه و تدوین کند و متناسب با آن، سیاست‌ها و دستور کارهایی نیز در اولویت اقدامات دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی کشاورزی قرار گیرد.

سازگاری پذیری مسیر شغلی بر نیت کارآفرینانه دانشجویان، می‌تواند یک بسته آموزشی از عامل‌های انگیزشی و نگرشی مؤثر برای ارتقای سرمایه روانشناختی و سازگاری پذیری مسیر شغلی و در پی آن نیت کارآفرینانه، تدوین کرد. در این راستا، مراکز مشاوره در دانشگاه می‌توانند با فراهم نمودن برنامه‌ها و دوره‌های آموزشی برای روبه‌رو کردن دانشجویان کشاورزی با چالش‌ها و مسائل موقعیت‌های شغلی به ویژه در قالب دوره‌های کارورزی و کارآموزی اثربخش، میزان علاقه، اعتماد و در نتیجه میزان سازگاری پذیری شغلی آنان را ارتقا دهند. دانشجویان طی دوره‌های کارورزی و کارآموزی در عرصه و میدان عمل می‌توانند محیط و شرایط واقعی حرفه آینده خود را تجربه کنند، با نقطه‌های قوت و ضعف خود آشنا شوند و در نتیجه با سازگاری پذیری بالاتری این حرفه را آغاز کنند. البته دوره‌های کارورزی اگر به درستی اجرا شوند، می‌توانند منجر به آشنایی دانشجویان با مهارت‌های لازم به منظور راه اندازی کسب و کار، هدایت استعدادها و گرایش‌ها و پرورش روحیه کارآفرینی در آنان شوند. بنابراین، نظام آموزش عالی در بخش کشاورزی باید در جهت توسعه مهارت افزایی حرکت کند که لازمه آن تغییر رویکردهای آموزشی موجود و در مقابل توسعه آموزش‌های فنی، عملی و کاربردی است. در این زمینه می‌توان به طراحی و اجرای برنامه‌های آموزشی مؤثر از جمله هدایت دانشجویان به سوی فرصت‌های شغلی و فعالیت‌های عملی در عرصه کشاورزی به منظور تجربه کار مستقیم و متناسب با حرفه خود اشاره کرد که می‌تواند بستر مناسبی را برای بروز نوآوری و ابتکار عمل در بین دانشجویان کشاورزی فراهم کند و آنان را با فرایندهای راه اندازی و اداره کسب و کارآفرینی در رشته خویش آشنا سازد.

نتایج پژوهش نشان داد که سازگاری پذیری مسیر شغلی بر نیت کارآفرینانه دانشجویان مورد نظر تأثیر مثبت و معناداری دارد. این نتیجه با یافته‌های پژوهش‌های رضایی (۱۳۹۸)، شیخ‌الاسلامی (۱۳۹۸)، لی و جانگ (۲۰۲۱)، کیائو و هوا (۲۰۱۹) و آتیتسوگبه و همکاران (۲۰۱۹) مبنی بر رابطه بین سازگاری پذیری مسیر شغلی و نیت کارآفرینانه همسو می‌باشد. نیت کارآفرینانه اساس فرآیند کارآفرینی است و برای درک آن نیاز به پیش نیازها و عامل‌های زمینه‌ای است که سازگاری پذیری مسیر شغلی در دانشجویان یکی از متغیرهای مهم در این حوزه می‌باشد. سازگاری پذیری مسیر شغلی، دانشجویان را قادر می‌سازد تا به طور بهینه خود را با زمینه‌های کاری مناسب هماهنگ کنند و آمادگی سازگاری با چالش‌های اقتصادی و پیچیدگی کسب و کار را داشته باشند. سازگاری پذیری مسیر شغلی برخلاف ویژگی‌های شخصیتی، ماهیتی آموزش پذیر و قابل توسعه دارند، به طوری که با برگزاری کارگاه‌های آموزشی در راستای توسعه مهارت‌های برنامه‌ریزی و داشتن زندگی هدفمند می‌توان به داشتن دغدغه شغلی و رفع بی تفاوتی در این زمینه کمک کرد. همچنین می‌توان با آموزش دوره‌های جستجو و تصمیم‌گیری شغلی و همچنین شناخت تنگناها و چالش‌های موقعیت‌های شغلی به دانشجویان، میزان کنترل مسیر شغلی آنان را افزایش داد. در مورد توسعه بعد کنجکاوی نیز می‌توان گفت که دعوت از افراد کارآفرین در کلاس‌های دروس کارآفرینی و برگزاری نشست‌های بحث و تبادل نظر در این خصوص می‌تواند به کسب اطلاعات و دانش لازم در حوزه کارآفرینی کمک نماید. در مورد بعد اعتماد ذکر این نکته حائز اهمیت می‌باشد که داشتن احساس کارآمد و خوب بودن در دانشجویان برای حل دغدغه‌ها و مسئله‌های در کنار خود کارآمدی می‌تواند قصد و نیت کارآفرینی آنها را بالا ببرد. در نتیجه، با توجه به تأثیر متغیرهای سرمایه روانشناختی و

پی‌نوشت

- 1- Concern
- 2- Control
- 3- Curiosity
- 4- Confidence
- 5-Composite Reliability (CR)
- 6-Average Variance Extracted (AVE)
- 7-Normed Fit Index
- 8-Incremental Fit Index
- 9-Comparative Fit Index
- 10-Goodness-of-Fit
- 11-Root Mean Square Error of Approximation

منبع‌ها

- آراستی، ف، فتحی، ف و قلی پور، آ. (۱۳۹۰). ویژگی‌های شخصیتی موثر بر قصد کارآفرینانه اجتماعی در کارآفرینان اقتصادی. فصلنامه اقتصاد و تجارت نوین. ۲۸(۱): ۱۵۳-۱۷۳.
- بهمنی، ا. و اصلانی، ف. (۱۴۰۰). بررسی تاثیر جهت‌گیری کارآفرینانه بر قصد کارآفرینی کسب و کارهای کوچک و متوسط کشاورزی: نقش میانجی سرمایه روانشناختی (مطالعه موردی: شالیکاران شهرستان نور). راهبردهای کارآفرینی در کشاورزی ۸(۱۶): ۷۸-۸۵.
- بهادری خسروشاهی، ج.، هاشمی نصرت آباد، ت. و باباپور جلیل الدین، ج. (۱۳۹۱). رابطه سرمایه روان شناختی با سرمایه اجتماعی دانشجویان دانشگاه تبریز. نشریه پژوهش و سلامت، ۲(۱): ۶۳-۷۱.
- حیدری ساریان، و. و مجنونی توتاخانه، ع. (۱۳۹۶). نقش سرمایه روانشناختی در ارتقای کارآفرینی روستایی استان آذربایجان شرقی، اقتصاد فضا و توسعه روستایی، ۶(۴): ۹۷-۱۱۸.
- رضائی، م. (۱۳۹۸). رابطه‌ی بین مهارت‌های اجتماعی و نگرش به کارآفرینی دانشجویان کشاورزی دانشگاه تهران. راهبردهای کارآفرینی در کشاورزی، ۶(۱۱): ۴۴-۳۴.
- شیخ الاسلامی، ع، کریمیان پور، ع. و کیانی، ع. (۱۳۹۸). پیش‌بینی قصد کارآفرینی دانشجویان براساس سرمایه‌ی روانشناختی و سازگارپذیری مسیر شغلی. پژوهش در نظام‌های آموزشی، ۱۳(۴۴): ۸۹-۱۰۳.
- صالحی، ر.، عابدی، م.، بلغبان، ا. و نیلفروشان، پ. (۱۳۹۳). بررسی ساختار عاملی، اعتبار و روایی سازگار مقیاس پذیرگی مسیر شغلی. اندازه‌گیری ترتیبی، ۴(۱۶): ۴۹-۶۶.
- عبدی، آ.، اسکندری، ف. و جلالی، م. (۱۳۹۸). واکاوی تطبیقی قابلیت اشتغال دانشجویان دانشکده‌های کشاورزی و فنی مهندسی (مورد مطالعه دانشگاه کردستان)، علوم ترویج و آموزش کشاورزی ایران، ۱۵(۲): ۲۷۱-۲۸۳.
- عبدالحمیدی، ح.، حسینیان، س. و یزدی، س. م. (۱۴۰۱). مدل یابی رابطه بین کامیابی شغلی با سازگارپذیری مسیر شغلی در معلمان: نقش واسطه‌ای سرمایه روان شناختی، فصلنامه مشاوره شغلی و سازمانی، ۱۴(۵۰): ۲۶-۹.

- فروهر، م، و هویدا، ر. (۱۳۹۰). تبیین رابطه سرمایه روانشناختی و کارآفرینی سازمانی اعضای هیئت علمی دانشگاه، فرهنگ مشاوره و روان درمانی، ۲(۸): ۸۳-۱۰۰.
- کریمی، س. (۱۳۹۹). نقش میانجی خودکارآمدی کارآفرینانه و اشتغال پذیری درک شده در رابطه بین سازگارپذیری مسیر شغلی و قصد کارآفرینانه دانشجویان کشاورزی. فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی، ۲۶(۲): ۵۳-۷۶.
- دفتر جمعیت، نیروی کار و سرشماری (۱۴۰۱). چکیده نتایج طرح آمارگیری نیروی کار. قابل دسترسی در آدرس: <https://www.amar.org.ir>
- هوش نژاد، ر، خنیفر، ح، طالبی، ک. و رضائیان، ع. (۱۳۹۸). "تبیین نقش سرمایه روان شناختی کارآفرینانه در ایجاد کسب و کارهای مخاطره آمیز جدید: نقش میانجی قصد کارآفرینانه (مورد مطالعه: شرکت های تجهیزات پزشکی. مجله علمی "مدیریت فرهنگ سازمانی. ۱۷(۲): ۱۹۳-۲۱۸.
- هومن، ح. ع. (۱۳۸۴). مدل یابی معادلات ساختاری. انتشارات سمت: تهران.
- ملکی، ب. (۱۴۰۱). مدل علی مشارکت تحصیلی بر اساس حمایت تحصیلی و سرمایه روان شناختی دانشجویان دانشگاه. مجله مطالعات روانشناسی تربیتی، ۱۹(۴۶): ۱۲۷-۱۴۴.
- نیکخواه، ف. و صالحی، س. (۱۳۹۸). رابطه سرمایه روان شناختی و احساس امنیت روان شناختی با پیشرفت تحصیلی، روانشناسی صنعتی و سازمانی، ۶(۲): ۱۹۳-۲۱۲.
- وطن خواه، ن. و رضائی مقدم، ک. (۱۳۹۴). شناخت روحیه کارآفرینی دانشجویان: مورد مطالعه دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز. علوم ترویج و آموزش کشاورزی ایران، ۱۱(۱): ۵۹-۷۱.
- Adekiya, A., and Ibrahim, F. (2016). *Entrepreneurship intention among students: the antecedent role of culture and entrepreneurship training and development*. The international journal of management education, 14, 116-132.
- Atitsogbe, K.A., Mama, N.P., Sovet, L., Pari, P. and Rossier, J. (2019). *Perceived employability and entrepreneurial intentions across university students and job seekers in Togo: The effect of career adaptability and self-efficacy*. Frontiers in Psychology, 10, 180.
- Barba-Sánchez, V., and AtienzaSahuquillo, C. (2018). *Entrepreneurial intention among engineering students: The role of entrepreneurship education*. European Research on Management and Business Economics, 24(1), 53-61.
- Ben-Roy, D., and Davari, A. (2017). *The influence of the dark triad on the relationship between entrepreneurial attitude orientation and entrepreneurial intention: A study among students in Taiwan University*. Asia Pacific management review, 22(4), 185-191.
- Fayolle, A., & Liñán, F. (2014). *The future of research on entrepreneurial intentions*. Journal of business research, 67(5), 663-666.
- Hirschi, A. (2009). *Career adaptability development in adolescence: Multiple predictors and effect on sense of power and life satisfaction*. Journal of Vocational Behavior, 74 (2), 145-155
- Hmieleski, K. M., Carr, J. C. (2007). *The relationship between entrepreneur psychological capital and well-being*. In W. D. Bygrave, et al. (Eds.), Frontiers of Entrepreneurship Research. Babson Park, MA: Babson College.

- Kleine, A. K., Rudolph, C. W. and Zacher, H. (2019). *Thriving at work: A meta-analysis*. *Journal of Organizational Behavior*, 40(9-10), 973-999.
- Lai, Ch., Hsieh, H., Chang, Ch. and Ni, F. (2020). *The Role of Psychological Capital in Athletic Performance and Career Development of Adolescent Baseball Players in Taiwan*. *Sustainability*, 12 (18), 7652.
- Lee A., and Jung, E. (2021). *The Mediating Role of Entrepreneurial Mindset between Intolerance of Uncertainty and Career Adaptability*. *Sustainability*. 13(13):7099
- Liñán, F., Rodríguez-Cohard, J. C., Rueda-Cantuche, José M. (2011), «Factors affecting entrepreneurial intention levels: a role for education», *International Entrepreneurship and Management Journal*, 7 (2), 195-218.
- Luthans, F. Youssef, C.M. and Avolio, B.J. (2007). *Psychological capital: developing the human competitive edge*. New York: Oxford University Press
- Luthans, F., Norman, S. M., and Hughes, L. (2006). *Authentic leadership*. In R. Burke & C. Cooper (Eds.). *Inspiring leaders*. London: Routledge, Taylor & Francis
- Patel, P. C., and Thatcher, S. M. (2012). *Sticking it out individual attributes and persistence in self-employment*. *Journal of Management*, 0149206312446643.
- Patton, w. and mcMahon, m. (2006). *career development and system theory: connecting theory and practice*. Rotterdam: sense publishers.
- Qiao, X. and Hua, J. (2019). *Effect of College Students' Entrepreneurial Self-Efficacy on Entrepreneurial Intention: Career Adaptability as a Mediating Variable*. *International Journal of Educational Methodology* , 5 (3) , 305-313.
- Savickas, M. L. (2005). The theory and practice of career construction. In R. W. Lent, and S.D. Brown (eds), *career development and counseling: putting theory and research to work* . Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons. 42-70
- Savickas, M. L. (2013). Career construction theory and practice. In R. W. Lent, and S. D. Brown (Eds.), *Career development and counselling: Putting theory and research into work*. (2nd ed.). Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons. 147–183
- Savickas, M.L. and Porfeli, E.J. (2012). *Career adaptability scale: construction, reliability and measurement equivalence across 13 countries*. *Journal of Vocational Behavior*, 80, 661-673.
- Sebora, T.(2011). *Psychological Capital and the Entrepreneurial Intention of College Students*. <https://www.researchgate.net/publication/257964362>
- Silva, D. (2010). *The Contribution of Psychological Capital to Entrepreneurs Success during Recessionary Times*. Submitted to the non-refereed stream - New Zealand Applied Business Educators Conference 27- 28 September
- Tolentino, L., Sedoglavich, V., Lu, V. and Garcia, P. (2014). *The role of career adaptability in predicting entrepreneurial intentions: A moderated mediation model*. *Journal of Vocational Behavior*: 85 (1). 403–412.
- Valli,S, N.H and Haapanen.M. (2009). *Positive psychological capital and growth aspirations of Enetreneurs* *Frontiers of Entrepreneurship Research*. Available at: <http://digitalknowledge.babson.edu/>.
- Zyberaj, J., Seibel, S., Schowalter, A. F., Pötz Lt., Richter-Killenberg, S. and Volmer. J. (2022). *Developing Sustainable Careers during a Pandemic: The Role of Psychological Capital and Career Adaptability*. *Sustainability* ,14 (5), 3105.

Analysis of the Agricultural Students' Entrepreneurial Intention based on Psychological Capital and Career Adaptability, Razi University

Zhiyan Veisinejad¹, Zahra Athari^{2*}

1-M.S Student of Agricultural Extension and Education, Razi University

2- Assistant Professor, Department of Agricultural Extension and Education, Razi University, Kermanshah, Iran.

Abstract

Increasing rate of unemployment among the graduates of the higher education system has been developed into one of the major socio- economic problems in Iran. One of the important strategies is to prepare students to have an entrepreneurial intention and become entrepreneurs, as a result of which entrepreneurial abilities and skills they acquire in universities can be very effective in this field. In this research, which was conducted with a quantitative paradigm and causal-relational method, the entrepreneurial intention of students was analyzed based on psychological capital and career adaptability. The statistical population was the senior bachelor agriculture students in College of Agriculture and Natural Resources at Razi University in the academic year 2022-2023 (N=470), which 207 were selected based on Cochran's sampling formula with a stratified random sampling method. For data collection were used Luthans et al. (2007) Psychological Capital questionnaire, Savickas and Porfeli (2012) career adaptability questionnaire and Liñán et al. (2011) Entrepreneurial Intention questionnaire. Data was analyzed applying SPSS₂₆ and AMOS₂₄. Results of structural equation modeling showed that psychological capital and career adaptability had positive and significant effects on entrepreneurial intention and explains 31% of its variance changes. Therefore, it can be concluded that psychological capital and career adaptability important and facilitating variables in the entrepreneurship development of students. The results of this research can have good results for professors and educational planners, and they can use it to understand how the factors that form the foundation and influence the intentions and development of entrepreneurial behaviors of students.

Index terms: Entrepreneurship, Self-efficacy, Hope, Agricultural students.

Corresponding Author: Zahra Athari

Email: z.athari@gmail.com

Received:2023/4/23

Accepted:2023/6/21